

February 2022 | LT

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

REDAKCIJOS SKILTIS

The rule of law is also very much about the economy!

The rule of law is also very much about the economy!

The rule of law crisis in the EU is deepening. It has become highly politicised and has triggered legal disputes that undermine the very foundations of the European Union. While the political and legal aspects of the rule of law debate are very much present in public discourse, the economic angle remains underestimated. This is a mistake, in my opinion, as social and economic stability is highly impacted by the rule of law.

Respect for the rule of law spurs growth by attracting investors, who value safety, security and transparency. Investors also appreciate the stable conditions offered by just and ethical governments, as well as a fair and independent judiciary. Respect for the rule of law is therefore essential for investment and trade.

Personally, I believe that the rule of law principle should play a stronger role in the internal market. We cannot have fair competition if discriminatory measures (such as additional bureaucracy and taxes that apply only to foreign investors) are in place in a growing number of EU countries. Certain rights, such as the right to property and freedom to conduct business, must be better enforced.

The economic aspect of the rule of law is especially visible when it comes to enlargement. For candidate and potential candidate countries, the prospect of EU accession is the greatest incentive to conduct economic reforms and strengthen the rule of law. The EU must set an example so that these countries stay on the path to accession and continue to develop their democracies in the European style. This is especially important now, when other countries are stepping up their attempts to gain influence, for example, in the Western Balkans.

These are just a few of the reasons why monitoring the economic aspects of the rule of law must be intensified. We need to put the economic dimension of the rule of aw into greater focus. This is a role for us – the EESC – during our on-going fact-finding missions on the rule of law. Personally, I would very much encourage the European Commission to include a separate chapter in its 2022 Rule of Law report focusing on the economic dimension. The topic is certainly worth long-term reflection and investment.

Christa Schweng
EESC President

?SID?M?TINOS DATOS

2022 m. kovo 1–2 d., Briuselis

Europos žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformos konferencija

2022 m. kovo 4 d., Briuselis

Tvari Europos pramonės ateitis

2022 m. kovo 8 d., Briuselis

Konferencija „Moterys darbo rinkoje“

2022 m. kovo 15–17 d., Briuselis

2022 m. pilietinės visuomenės dienos

2022 m. kovo 23–24 d., Briuselis

EESRK plenarinė sesija

TIESIAI PRIE REIKALO!

Savo skiltyje „Tiesiai prie reikalo!“ EESRK nariams užduodame klausimus apie ES svarbias nuomones, darančias poveikį kasdieniam gyvenimui Europos Sąjungoje.

Šiame leidinyje paprašėme **Sandra Parthie** papasakoti, kodėl sausio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje *Pramonės ekosistemos, strateginis savarankiškumas ir gerovė* gvildenama tema yra svarbi piliečiams.(ehp)

PRAMON?S PROTEGAVIMAS ATVES EUROP ? ? AKLAVIET?, SPRENDIMAS – POVEIKIO KLIMATUI NEUTRALIZAVIMAS

Sandra Parthie

Sutrikdymas, pertvarka, transformacija, struktūriniai pokyčiai – tikrai gyvename „įdomiais laikais“. Šiandien europiečiai vienu metu susiduria su keliomis megatendencijomis: klimato kaita ir poreikiu mažinti savo ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, skaitmeninimu ir poreikiu iš naujo apsvarstyti darbo vietos organizavimą, deglobalizacija ir poreikiu išlikti ekonomiškai svarbiems.

Pramonės sektoriuje, konkurencija tampa vis aršesnė ir globalesnė. Jau kurį laiką europiečiai yra įpratę būti laikomi pasaulinio masto taisyklių formuotojais, pirmaujančiais technologijų srityje ir gaunančiais naudą iš vis didėjančios socialinės ir ekonominės gerovės. Tačiau dabar visiems šiems „savaime suprantamiems dalykams“ kyla grėsmė. Europai iškilęs pavojus tapti nereikalinga trečiąja veikėja naujoje pasaulinėje sąrangoje, kurioje dominuos Kinija ir JAV.

Kai kas gali paklausti: „Na ir kas?“. Štai kodėl tai labai svarbu – Europai trūksta gamtos išteklių, o ištisus šimtmečius ekonomikos klestėjimas ir socialinė gerovė buvo grindžiami tarptautine prekyba bei galimybe naudotis ištekliais – nuo sidabro iki prieskonių, naftos ir dujų. Europa dažnai dominavo savo prekybos partnerių atžvilgiu ir formavo savo interesus atitinkančias prekybos taisykles ir normas. Ji sugebėjo tai padaryti, nes turėjo įtaką rinkoje, buvo konkurencinga ir inovatyvi.

Dabar situacija keičiasi. Nors ES siekia užbaigti savo bendrosios rinkos kūrimą, vis dar išlieka daug vidinių kliūčių, o procesą apsunkina nacionaliniai interesai. Ir kol valstybės narės ginčijasi dėl reguliavimo aspektų, bendra ES įtaka rinkoje mažėja, ypač lyginant su Azijos šalimis. Prognozuojama, kad iki 2030 m. ne mažiau kaip 85 proc. ekonomikos augimo vyks už ES ribų. O tai reiškia, kad tai vyks kitose rinkose ir pagal kitų nustatytas taisykles bei normas, kuriose Europos vertybės – nuo socialinės apsaugos iki darbuotojų teisių, socialinio dialogo, darbo ir aplinkos standartų – neatlieka jokio vaidmens. Tai taip pat reiškia, kad Europos įmonėms ir verslininkams tampa vis sunkiau gauti labai reikalingų išteklių. Ne tik dėl to, kad didėja pasaulinė paklausa ir su tuo susijusi konkurencija dėl šių išteklių, bet ir dėl to, jog daugėja protekcionizmo atvejų ir prievartinių ar atsakomųjų veiksmų prieš šalis, įmones ir ekonomiką. Visi šie pokyčiai turi įtakos galimybėms gauti išteklių, pavyzdžiui, retųjų žemių metalų ir žaliavų, reikalingų mūsų gamybos pramonei, kad ji galėtų veikti ir kurti kokybiškas darbo vietas.

Šis klausimas nebus išspręstas raginimu siekti strateginio „savarankiškumo“. Tapdami protekcionistine Europa ir kliaudamiesi vien savo jėgomis atsidursime aklavietėje. Dėl išteklių trūkumo Europa negali būti savarankiška. Ji turi ir toliau kovoti už veikiančią tarptautinės prekybos sistemą.

Tačiau jai reikia strategijos šiai situacijai. Europa turi, kur tik įmanoma, sumažinti savo vienpusę priklausomybę, pakeisti daug išteklių naudojančius vartojimo ir gamybos modelius, didinti savo perdirbimo pajėgumus ir investuoti į ateitį orientuotus sektorius bei juos plėtoti, ypač didelės vertės prekių sektoriuose, kuriuose labai svarbu išlaikyti ES technologinį ir inovacijų potencialą.

Todėl tvarumas ir poveikio klimatui neutralumas pagrįstai tampa mūsų ekonominės veiklos pagrindiniais principais. Pagrindinis veiksnys, darantis įtaką Europos konkurencingumui, yra energija – tai lemia jos gamybos būdas ir kaina. Pastaruoju metu pakilusios energijos kainos atsidūrė darbotvarkės viršuje ir tai

sukelia daug sunkumų tiek namų ūkiams, tiek pramonei ir politikams. Be to, praeityje energija ne kartą turėjo nerimą keliančių geopolitinių pasekmių. Energijos tiekimas Europai vis dar labai priklauso nuo išorės gamintojų. Įgyvendinant pokyčius būtų pasiektas teigiamas poveikis mūsų ekonomikai keliais lygmenimis: investicijos į daugiau atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir decentralizuotas energijos tiekimas paskatins Europos gamintojus, sumažins išmetamą CO_2 kiekį, sumažins priklausomybę nuo nepastovios kainos iškastinio kuro ir ilgainiui sumažins energijos kainas. Todėl tai yra Europos politikos prioritetas.

Tačiau tuo pat metu ES nėra vienalytė. Todėl gebėjimai prisitaikyti prie šių naujų poreikių ir įveikti trukdžius įvairiuose regionuose ir valstybėse narėse labai skiriasi. Pertvarkai reikalingos investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas, infrastruktūrą, įmonių pritraukimą, palankias gamybos ir apdirbamosios gamybos sąlygas įmonėms, naujas technologijas ir medžiagas. Taip pat būtina remti priemones, skirtas darbuotojams tuose sektoriuose, kuriuos paveikė struktūriniai pokyčiai, taip pat priemones švietimo, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo srityse.

Ne visos valstybės narės yra vienodai pasirengusios patenkinti šiuos poreikius. Be to, pandemija padidino nelygybę tarp valstybių narių, o vyriausybės turi labai skirtingus neatidėliotinų darbų ar prioritetų sąrašus. Tačiau dėl šių skirtumų neturėtų nukentėti politinių lyderių vizija – klimato kaita nelauks kitų rinkimų, lėšos skaitmeninėms ir žaliosioms investicijoms yra prieinamos, o viešojo administravimo institucijų gebėjimų ir gero valdymo gerinimas yra ne stebuklas, o politinės valios klausimas. Piliečiai žino apie vykstančius struktūrinius pokyčius. Norint, kad jie remtų politinius veiksmus šiai problemai spręsti, reikės plataus masto konsultacijų ir komunikacijos, ypač su socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės atstovais.

Sandra Parthie yra Vokietijos ekonomikos instituto Briuselio biuro direktorė. JI priklauso Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Darbdavių grupei ir yra EESRK nuomonės Kaip nustatytos pramonės ekosistemos prisidės prie ES strateginio savarankiškumo ir jos piliečių gerovės? pranešėja.

„KLAUSIMAS ...“

„Klausimas ...“

Mūsų skiltyje „Klausimas...“ į EESRK info skaitytojų klausimus apie *ad hoc* grupės dėl lygybės atsiradimą ir reikšmę atsako šiai grupei pradėjusi pirmininkauti **Maria Nikolopoulou**. (ehp)

Maria Nikolopoulou: privalome nuolat puosel?ti lygyb?s kult?r?

EESRK info: Jūs išrinkta EESRK ad hoc grupės dėl lygybės pirmininke. Kokių svarbiausių užduočių grupė imsis?

Maria Nikolopoulou: Grupės dėl lygybės užduotis – EESRK skatinti visa apimančią lygybės ir nediskriminavimo kultūrą. Todėl pirmiausia reikia nustatyti sritis, kuriose nariams gali būti taikomos nevienodos sąlygos dėl jų kilmės, lyties, seksualinės orientacijos ar įsitikinimų. Taip pat siekiame mūsų Komitete padidinti moterų dalyvavimą ir kuo greičiau pasiekti lyčių pusiausvyrą. Šiuo metu EESRK narėmis yra paskirtos 108 moterys (32,82 proc.). Pirma, norime vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu padidinti narių moterų skaičių, antra, siekiame užtikrinti, kad būtų sukurta erdvė ir sudarytos būtinos sąlygos moterims būti aktyvesnėms. Viena iš priemonių, kurias norime patobulinti, yra duomenų apie moterų dalyvavimą mūsų veikloje rinkimas – ne tik kaip narių, bet ir kaip eksperčių ir kalbėtojų.

Kaip ketinate bendradarbiauti su kitomis ES institucijomis ir organizacijomis, sprendžiančiomis lygybės klausimus?

Praėjusiais metais bendravome su buvusia Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto (FEMM) pirmininke **Evelyn Regner** ir Parlamento pirmininko pavaduotoju, atsakingu už lyčių lygybę ir įvairovę, **Dimitriosu Papadimoulisu** ir su jais pasidalijome idėjomis, gerąja patirtimi ir veiksmais. Mus įkvėpė Parlamento iniciatyva surengti Lygybės savaitę, todėl tokios iniciatyvos ėmėmės ir mes. Šią idėją pritaikėme prie savo darbo ir tvarkaraščio, o paskutiniajame praėjusių metų skyrių posėdyje surengėme temines diskusijas moterims svarbiais klausimais – nuo smurto dėl lyties iki moterų vaidmens žemės ūkio, vandens transporto, ekonomikos ir išorės santykių srityse. Be to, šiuo metu organizuojame atvirą renginį, kuris bus transliuojamas. Tokį renginį ketiname rengti kiekvienais metais kovo 8 d. minint Tarptautinę moters dieną.

Šiais metais kovo 8 d. savo veiklą norime nukreipti į plačiąją visuomenę ir atkreipti jos dėmesį į moterų padėtį darbo rinkoje.

EESRK info: Kaip manote, kodėl pilietinei visuomenei svarbi jūsų grupės veikla?

EESRK yra pilietinės visuomenės dalis. Organizacijos, kurioms priklausome, reikalauja gerbti ir skatinti lygybę nacionaliniu ir vietos lygmenimis, todėl tai turime daryti ir Europos lygmeniu – „organizuotos pilietinės visuomenės būstinėje“. Kad vertybės ir reikalavimai nebūtų tušti, turime praktiškai įgyvendinti tai, ką garsiai skelbiame, ir nuolat puoselėti lygybės kultūrą.

EESRK narė, ad hoc grupės dėl lygybės pirmininkė Maria Nikolopoulou

ATSP?KITE, KAS PAS MUS SVE?IUOJASI...

Netik?tas sve?ias

Kiekvieną mėnesį mūsų rubrikoje „Netikėtas svečias“ kviečiame Jus susipažinti su žinoma asmenybe, kurios darbas ir veikla kitiems tampa įkvėpimo šaltiniu. Šių žmonių drąsa, charakterio stiprybė ir ryžtas imtis veiksmų yra pavyzdiniai.

Šio mėnesio „EESRK info“ viešnia – Baltarusijos aktyvistė ir žurnalistė **Hanna Liubakova**, ryžtingai teigianti, kad dabar Baltarusijos opozicijai labiau nei bet kada anksčiau reikia Europos. Ji kreipiasi į Europos Sąjungą ir kitus paramos teikėjus ragindama remti opozicijos veiksmus, ypač už laisvę ir demokratiją kovojančius žurnalistus ir NVO.

Aktyvistė ragina įsiklausyti į jos kreipimąsi, ypač į prašymą padėti sukurti opozicijos ir pagarbių diskusijų kultūrą ir sustiprinti pertvarkos procesą.

Baltarusijos žurnalistė **Hanna Liubakova** yra Atlanto tarybos kviestinė mokslo darbuotoja. Ji dirba žurnalistikos dėstytoja ir mentore. Savo karjerą ji pradėjo vieninteliame nepriklausomame Baltarusijos televizijos kanale „Belsat“, kuriame dirbo korespondente ir televizijos laidų vedėja. Hanna Liubakova rengė reportažus iš įvairių šalių ir regionų, įskaitant Belgiją, Jungtinę Karalystę, Lenkiją, Prancūziją ir Čečėniją. Ji yra gavusi Čekijos „Radio Free Europe“/„Radio Liberty“ skiriamą Vaclavo Havelo žurnalistikos stipendiją ir „World Press Institute“ stipendiją Jungtinėse Amerikos Valstijose. 2010 m. Hanna Liubakova Krokuvos (Lenkija) Jogailaičių universitete įgijo meno istorijos diplomą, o 2017 m. Londono Brunel universitete – meno magistro laipsnį su pagyrimu tarptautinės žurnalistikos srityje. Jai buvo įteiktas Peterio Cawso apdovanojimas už geriausią pouniversitetinių studijų disertaciją. (ehp)

Hanna Liubakova: b?tina imtis skubi? veiksm? ir paremti Baltarusijos pilietin? visuomen?

Baltarusiai labai pasikeitė. 2020 m. prasidėjo aktyvus judėjimas, kurio kulminacija – didžiausi nuo Sovietų Sąjungos žlugimo masiniai protestai. Skirtingai nei ankstesniuose rinkimuose, šis pilietinis judėjimas, kurį sutelkė socialinės žiniasklaidos kanalai ir kuriam vadovo moterys, atstovavo žmonėms iš visų visuomenės grupių.

Baltarusijos diktatorius Aleksandras Lukašenka gyventojų akyse prarado palaikymą ir legitimumą. Masinis žmonių susitelkimas jį išgąsdino. Nuo to laiko režimas perėjo į išgyvenimo stadiją ir sutelkė pastangas, kad būtų pašalinti bet kokie prieštaravimai. Pilietinė visuomenė tapo pirmuoju taikiniu.

Represijos pasiekė didžiausią lygį per visą šalies istoriją po nepriklausomybės atgavimo. Nuo 2020 m. rugpjūčio mėn. sulaikyta maždaug 40 000 žmonių. Pripažintų politinių kalinių skaičius pasiekė beveik 1 000 ir auga toliau.

Nepaisant to, baltarusiai niekada nepasidavė. Jie sukūrė struktūras, kurios taps naujos Baltarusijos pamatais. Jie vykdė reformas ir rinko lėšas, kad padėtų vieni kitiems ir tiems, kuriems reikia pagalbos. Pagal dvi didžiausias sutelktinio finansavimo iniciatyvas „BySol“ ir „ByHelp“ 7 mln. JAV dolerių buvo paskirstyta

finansinei ir teisinei pagalbai represijų aukoms. Atsakydamas į tai, režimas apkaltino šias kampanijas ekstremizmo finansavimu ir iškėlė baudžiamąsias bylas jų iniciatoriams. Taip pat buvo įšaldytos kai kurių pagal šias programas paramą gavusių žmonių banko sąskaitos.

Kai Lukašenkos režimas žiauriai susidorojo su protestuotojais, žmogaus teisių gynėjai nenuilstamai dirbo, kad užfiksuotų valstybės institucijų žiaurumą ir išlaisvintų politinius kalinius. Nepaisant to, kad buvo užblokuota daugiau kaip 100 interneto svetainių, o visos pagrindinės nepriklausomos žiniasklaidos priemonės buvo išstumtos iš šalies, žmonės platino savo pačių leidžiamus laikraščius ir siuntė liudijimus žurnalistams užsienyje. Šiuo metu kalėjimuose yra uždaryti 32 žiniasklaidos darbuotojai, tačiau informacijos srautas niekada nesustojo.

Šiandien Baltarusijos pilietinė visuomenė yra ryžtinga, atspari ir kūrybingesnė nei valstybės institucijos. Tačiau ji taip pat patiria didžiulį spaudimą. Areštai ir baudos atima iš organizacijų žmogiškuosius išteklius. Daugelis organizacijų persikėlė į kitas šalis, sustabdė savo veiklą arba turi dirbti slapta, saugodamosi režimo. Panaikinta daugiau kaip 300 nevyriausybinių organizacijų. Baltarusijos viduje ir taip ribotos finansavimo galimybės tapo dar labiau suvaržytos.

Dabar demokratinis pasaulis turi skubiai persvarstyti paramos Baltarusijos pilietinei visuomenei strategiją. Pagrindinis uždavinys yra išsaugoti struktūras šalies viduje ir padėti toms organizacijoms, kurios turėjo bėgti iš šalies.

● Pirmiausia, paramą teikiančios organizacijos turėtų atsižvelgti į padidėjusias sąnaudas dėl represijų ir veiklos perkėlimo, taip pat į sumažėjusias pilietinės visuomenės galimybes gauti pajamų Baltarusijoje.

● Reikia apsvarstyti galimybes keisti veiklos formatą, kai vadovaujama iš už šalies ribų. Didžioji dauguma organizacijų šiuo metu gali veikti tik užsienyje, o veikla šalyje daugeliu atvejų gali vykti tik neoficialiai ir ribotu mastu. Kad ir kaip tai sudėtinga, svarbu remti žmones šalies viduje, nes daugelis organizacijų dar turi darbuotojų.

● Šiuo metu daugelis organizacijų negali planuoti strategijų, nes parama teikiama trumpalaikiams projektams, trunkantiems iki vienų metų. Labai svarbu suteikti daugiau galimybių gauti ilgalaikę paramą ir pagalbą infrastruktūrai. Tai ypač aktualu persikėlusioms organizacijoms, kad būtų galima palaikyti ryšius su tikslinėmis grupėmis Baltarusijoje. Turėtų būti kuriami ir palaikomi horizontalūs aktyvistų ir iniciatyvų autorių ryšiai.

● Be to, paramos teikėjai ir patikimi paramos gavėjai turėtų keistis informacija, kad parama būtų naudojama kuo geriau ir kad vyriausybės kuriamos nevyriausybinės organizacijos (angl. GONGO) ir režimą palaikančios organizacijos nemanipuliuotų parama.

Lukašenka nori išlaikyti Baltarusiją tamosoje. Žiniasklaidai parama reikalinga labiau nei bet kada.

● Visų pirma, svarbu suteikti žurnalistams skubią pagalbą, kuri apimtų teisinę, finansinę ir psichologinę paramą.

● Antra, labai svarbi institucinė parama jau įsteigtoms žiniasklaidos priemonėms, taip pat decentralizuoto tinklaraščių ir komunikacijos kanalų tinklo kūrimui Baltarusijoje. Žmonės yra ištroškę naujo turinio.

● Trečia, turėtų būti remiamos priemonės griežtesnei kovai su propaganda ir dezinformacija. Labai svarbu kovoti su sekimu internete ir Baltarusijos žurnalistams suteikti priemonių cenzūrai apeiti ir skaitmeniniam raštingumui didinti. Tai svarbus komponentas, prisidedantis prie šalies suvereniteto didinimo.

Norint remti pilietinę visuomenę reikia ilgalaikės strategijos, kuri būtų pakankamai lanksti ir kūrybiška. Tai padės kurti opozicijos kultūrą ir pagarbias diskusijas, taip pat sustiprins pertvarkos procesą.

Hanna Liubakova

EESRK NAUJIENOS

EESRK: ES turi pažaboti teisin?s valstyb?s principo pažeidimus

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) laikosi griežtos pozicijos dėl teisinės valstybės principo pažeidimų ES ir pritaria tam, kad Europos Sąjungos Taryba ir Europos Komisija taikytų griežtas atgrasomąsias sankcijas valstybėms narėms, kurios sistemingai nesilaiko teisinės valstybės principo, sukeldamos grėsmę ES biudžetui.

Sausio 20 d. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje savo iniciatyva *Teisinė valstybė ir Ekonomikos gaivinimo fondas* EESRK palankiai vertina ES reglamentą 2020/2092, kuriuo Komisijai suteikiama galimybė skirti finansines sankcijas sistemingų teisinės valstybės principo taikymo trūkumų tam tikroje ES šalyje atveju, ir ragina šį reglamentą griežtai taikyti visose su biudžetu susijusiose srityse.

„Teisinės valstybės principas yra būtinas demokratinės ir pliuralistinės visuomenės Europoje ir tolesnio ES egzistavimo pagrindas“, – sakė nuomonės pranešėjas **Christian Bäumler**.

Siekiant kovoti su sistemingu teisinės valstybės principų nesilaikymu, EESRK rekomenduoja ES įvesti sankcijas taikant visas kitas turimas priemones, pavyzdžiui SESV 263 straipsnyje numatytą pažeidimo nagrinėjimo procedūrą ir procedūrą pagal ES sutarties 7 straipsnį.

EESRK nuomone, jei ES valstybė narė sistemingai nesilaiko teisinės valstybės principo, tai visada turi įtakos arba bent jau kelia didelį pavojų ES finansuojamų programų įgyvendinimui ir daro neigiamą poveikį ES biudžetui. Būtent dėl šios priežasties visi mokėjimų iš ES biudžeto gavėjai turi atitikti skaidrumo taisykles ir turi gebėti visapusiškai pademonstruoti, kam naudojamos lėšos.

Priemonės, kurių atitinkamos vyriausybės imsis teisinės valstybės principui stiprinti, taip pat turėtų būti nurodytos nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose.
Tačiau į daugumą iki šiol pateiktų nacionalinių planų įtraukta per mažai su tuo susijusių iniciatyvų. Be to, EESRK apgailestauja, kad, vertindama šiuos planus, Komisija teisinės valstybės principui skyrė nepakankamai dėmesio.

Savo nuomonėje EESRK ragina visas valstybes nares prisijungti prie tvirtesnio bendradarbiavimo dėl Europos prokuratūros, taip pat ragina nustatyti, kad šis prisijungimas taptų sąlyga dalyvauti ES finansuojamose programose. Šis bendradarbiavimas jau pradeda duoti rezultatų ir ilgainiui gali labai pagerinti tarpvalstybinį baudžiamąjį persekiojimą. (ll)

2022-aisiais – Europos jaunimo metais – b?tina visiems jauniems europie?iams užtikrinti ap? iuopiamus ir ilgalaikius rezultatus

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) palankiai vertina 2022-ųjų paskelbimą Europos jaunimo metais, tačiau įspėja, kad ši iniciatyva neturėtų apsiriboti vien reklamine veikla – ji turi padėti įgyvendinti ES jaunimo strategiją vadovaujantis aiškiais planais ir įsipareigojimais, kuriais siekiama visiems jauniems europiečiams užtikrinti apčiuopiamus rezultatus.

2022-uosius Europos jaunimo metus EESRK aptarė sausio mėn. plenarinėje sesijoje. Diskusijoje dalyvavo Europos jaunųjų lyderių programos atstovė **Anne Kjær Bathel**, Europos jaunimo forumo generalinis direktorius **Joe Elborn** ir Europos jaunimo reikalų iniciatyvinio komiteto pirmininkė **Miriam Teuma**.

„Labai svarbu, kad jaunimas galėtų prisidėti formuojant įvairių sričių šiandienos ir ateities politiką, – kalbėjo EESRK pirmininkė **Christa Schweng**. – Jaunimas yra ateitis, todėl norint kurti stabilias, taikias ir tvarias bendruomenes ir plėtoti konkrečius jaunosios kartos poreikius atitinkančią politiką, labai svarbu jaunus žmones įtraukti ir į juos investuoti.“

EESRK turi išskirtines galimybes dirbti ir palaikyti ryšius su jaunimo tinklais ir, remdamasis sėkmingomis savo iniciatyvomis, pavyzdžiui, „Tavo Europa, tavo balsas!“, jaunimo apskritojo stalo diskusijomis klimato ir tvarumo klausimais bei vasaros pradžioje organizuojamu Europos jaunimo aukščiausiojo lygio susitikimu klimato klausimais, yra pasirengęs ir nori Europos jaunimo metais imtis vadovaujančio vaidmens.

EESRK tikisi konstruktyviai prisidėti prie 2022-ųjų – Europos jaunimo metų – veiklos. Jaunimo metai apčiuopiamų rezultatų Europos jaunimui turi duoti visose politikos srityse, kurios daro poveikį jų gyvenimui. (ks)

EESRK pritaria Pranc?zijos pirmininkavimo ES prioritetams

Atsigavimas, stiprybė ir bendrystė yra trys pagrindiniai ES Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos tikslai, kuriuos – kaip pabrėžė Komiteto pirmininkė Christa Schweng 2022 m. sausio 19

d. plenarinėje sesijoje kreipdamasi į Prancūzijos valstybės sekretorių Europos klausimais Clément'ą Beaune'ą – EESRK palaiko ir remia.

„Džiaugiuosi, kad daugelis jūsų prioritetų – suverenesnė Europa, naujas Europos augimo modelis ir humaniška Europa – yra labai panašūs į EESRK prioritetus", – pasakė **Christa Schweng**, pabrėždama EESRK įsipareigojimą ir indėlį formuojant atsparią, stiprią, tvarią ir įtraukią Europą.

Clément Beaune pabrėžė, kad pirmininkaujanti Prancūzija padės formuoti rytdienos Europą žvelgiant į 2030 m. ir paklos pamatus esminiams pokyčiams vertybių, investicijų, jaunimo, kultūros ir sveikatos srityse. Ypatingas dėmesys bus skiriamas mus visus vienijančioms vertybėms, pavyzdžiui, teisinei valstybei ir demokratinėms vertybėms, kurios pastaraisiais metais (galbūt todėl, kad jos laikomos savaime suprantamu dalyku) susilpnėjo. „Norime stiprinti bendrystę ir puoselėti mūsų vertybes. Be bendros europinės tapatybės, pranokstančios nacionalines tapatybes, politinio projekto įgyvendinti nepavyks", – pasakė jis.

Kalbėdama apie besibaigiančią Konferenciją dėl Europos ateities, **Christa Schweng** pridūrė, kad „kaip organizuotos pilietinės visuomenės atstovai, šiame subtiliame baigiamajame etape mes galime būti geriausi jūsų sąjungininkai. Nepaprastai svarbu bus užtikrinti apčiuopiamus rezultatus ir skaidrią tolesnę veiklą. Žmonėms reikia skaidrumo ir jie nori, kad ES vykdytų savo įsipareigojimus. Todėl siekiant, kad Konferencija būtų sėkminga ir kad ES vėl užmegztų ryšį su savo piliečiais, itin svarbus bus pirmininkaujančios Prancūzijos vaidmuo."

Clément Beaune užtikrino, kad Konferencijoje dėl Europos ateities bus pateikta konkrečių pasiūlymų, kuriuos „būtina greitai įgyvendinti, nes Konferencija negali būti tik tarpinė stotelė – ji turi paruošti dirvą tikroms reformoms". (mp)

Pakankama, tvari ir prieinama kokybiška vyresnio amžiaus asmen? prieži?ra yra gyvybiškai svarbi

EESRK yra tvirtai įsitikinęs, kad priklausomų vyresnio amžiaus asmenų priežiūros modelis turėtų būti įtrauktas į ES politikos formavimą, atsižvelgiant į tai, kad iki 2050 m. 80 metų ir vyresnių gyventojų dalis turėtų būti daugiau nei dvigubai didesnė.

Pandemija atskleidė šios srities trūkumus, todėl, EESRK nuomone, Komisijos iniciatyva parengti naują Europos priežiūros strategiją yra žingsnis teisinga linkme. Tačiau patariamosioms institucijoms ir vyresnio amžiaus asmenims atstovaujančioms Europos pilietinės visuomenės organizacijoms turi būti suteikta galimybė pareikšti savo nuomonę.

Sausio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje savo iniciatyva *Naujo pagalbos modelio pagyvenusiems žmonėms kūrimas. COVID-19 pandemijos pamokos* EESRK atidžiau išnagrinėjo skirtingus savarankiškumą praradusių ir priklausomų, visų pirma globos įstaigose esančių vyresnių nei 65 metų asmenų ilgalaikės priežiūros modelius.

Nuomonės pranešėjas **Miguel Ángel Cabra De Luna** pabrėžė: „visų vyresnio amžiaus asmenų priežiūra turi būti vienas ES politikos kertinių akmenų ir turi būti derinama su Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planu.“

EESRK pasiūlė įsteigti Europos pagyvenusių žmonių priežiūros stebėjimo centrą, kuris leistų surinkti pakankamai statistinių duomenų, palyginti įvairių valstybių modelių gerąją praktiką, nustatyti nacionalinių sistemų struktūrinius trūkumus, teikti techninę paramą siekiant palengvinti ES politinių gairių priėmimą ir padėti įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį.

Be to, EESRK nuomonėje raginama paskelbti Europos pagyvenusių žmonių metus, tokiu būdu pripažįstant pagrindines vyresnio amžiaus asmenų teises ir jų indėlį į visuomenę, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijos 25 straipsnyje.

Pandemijos metu buvo tik iš dalies atsižvelgta į vyresnio amžiaus asmenų teises ir poreikius, taip pat išryškėjo konceptualūs, struktūriniai ir funkciniai vyresnio amžiaus asmenų priežiūros modelių trūkumai. Žvelgiant plačiau, ši situacija padėjo dar labiau išryškinti faktą, kad gyventojų senėjimas yra vienas pagrindinių strateginių iššūkių ES ir jos valstybėms narėms. (at)

Darbuotoj? sauga ir sveikata. Naujoms profesin? ms rizikoms spr?sti reikia stipraus socialinio dialogo

Nepaisant profesinės rizikos pokyčių, atsiradusių dėl skaitmeninės pertvarkos darbe, dėl kurios padaugėjo streso ir perdegimo sukeltų sveikatos sutrikimų ar ergonominių traumų ir šiek tiek sumažėjo nelaimingų atsitikimų darbe skaičius, socialinis dialogas tebėra svarbus veiksnys skatinant darbuotojų saugą ir sveikatą (DSS), teigė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) savo nuomonėje „Socialinis dialogas kaip darbuotojų sveikatos ir saugos priemonė“.

„DSS priemonės įgyvendinamos pasitelkiant socialinį dialogą teigiamai veikia darbuotojų sveikatą, gali padidinti įmonių darbo našumą, sumažinti su sveikatos priežiūros paslaugomis ir nebuvimu darbe susijusias sąnaudas. Dėl su darbu susijusių sužeidimų ir ligų patiriamos visuomenės išlaidos siekia 3,3 proc. ES BVP (476 mlrd. EUR)“, – teigė nuomonės pranešėja **Franca Salis-Madinier**.

Vis dėlto socialinis dialogas skirtingose valstybėse narėse yra nevienodos kokybės, todėl socialinių partnerių sudaryti savarankiški susitarimai DSS srityje visoje ES kartais taikomi nevienodai.

EESRK nuomone, siekiant užtikrinti vienodą visų ES darbuotojų apsaugą, reikėtų sustiprinti Europos socialinį dialogą.
Todėl Europos Komisija turėtų nustatyti aiškius kriterijus siekiant užtikrinti, kad su socialiniais partneriais

pasirašyti susitarimai būtų įgyvendinti visose valstybėse narėse, ypač atsižvelgiant į ES Teisingumo Teismo sprendimą, kuriame teigiama, kad Komisija neprivalo patenkinti socialinių partnerių prašymų įgyvendinti sudarytus susitarimus.

Tačiau, siekiant nustatyti bendrąsias DSS gaires, reikia ne tik vaisingo socialinio dialogo, bet ir tvirtos reglamentavimo sistemos. Susitarimai, kuriais remiantis abiejų pasirašiusiųjų šalių prašymu priimamos Tarybos direktyvos, atrodo, yra veiksmingesni, nes jais užtikrinami konkretūs valstybių narių veiksmų planai. Šiuo tikslu EESRK ragina parengti naujas nuotolinio darbo gaires, platesnio užmojo kovos su vėžiu tikslus ir ES direktyvas dėl raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų bei psichosocialinės rizikos, kadangi tai tampa pagrindine profesine grėsme Europos darbuotojams.

EESRK darbdavių grupė pateikė keletą nuomonės pakeitimų, išreikšdama savo nepritarimą, ypač dėl raginimų imtis naujų reguliavimo priemonių ir, pavyzdžiui, dėl siūlomų ES veiksmų dėl raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų bei psichosocialinės rizikos, taip pat dėl naujų nuotolinio darbo gairių rengimo. Nuomonė, kurios paprašė ES Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija, buvo priimta sausio mėnesio EESRK plenarinėje sesijoje, 172 nariams balsavus už, 32 – prieš ir 70 susilaikius. (lI)

EESRK ragina kurti MV? skirt? finans? ombudsmeno tarnyb?, o dirbtinio intelekto srityje Europoje pirmiausia pad?ti smulkiajam verslui

EESRK paragino įsteigti specialią ombudsmeno tarnybą, siekiant padėti MVĮ Europoje spręsti jų finansinius ir finansavimo klausimus. Komitetas taip pat pabrėžia, jog norint, kad MVĮ savo veikloje imtų naudoti dirbtinį intelektą, reikia politinės valios jas remti šiame procese.

Sausio mėn. plenarinėje sesijoje EESRK priėmė du pranešimus, kuriuose svarstomi kai kurie MVĮ aktualiausi klausimai.

Nuomonėje Naujos kartos MVĮ strategija – veiksmingo ir spartaus įgyvendinimo didinimas EESRK pabrėžia, kad galimybė gauti kreditą, likvidumas, pinigų srautai ir mokėjimai yra nepaprastai didelės kliūtys MVĮ, ypač COVID pandemijos metu, todėl siūloma kurti finansų ir finansavimo ombudsmenų tinklą siekiant:

- gerinti MVĮ prieigą prie lėšų;
- sužinoti, ar ir kaip bankai tarpininkai naudoja finansines priemones siekdami padėti toms MVĮ, kurioms labiausiai reikia finansinių išteklių;
- tarpininkauti ginčuose tarp MVĮ ir finansavimo įstaigų.

EESRK taip pat siūlo:

- sukurti MVĮ likvidumo darbo grupę, siekiant stebėti, kaip įgyvendinamos naujos Europos Komisijos priemonės, skirtos labai mažų įmonių ir MVĮ likvidumui trumpuoju laikotarpiu pagerinti;

- įgyvendinti vieno lapo paraiškos formą siekiant supaprastinti naštą įmonėms, turinčioms ribotus žmogiškuosius ir teisininkų išteklius, tačiau norinčioms kreiptis dėl ES lėšų;

- suteikti daugiau galimybių MVĮ dalyvauti konkursuose dėl viešųjų sutarčių valstybėse narėse ir juos laimėti.

EESRK pabrėžia, kad norint *plėtoti dirbtinį intelektą labai mažose, mažosiose ir vidutinėse Europos įmonėse* reikia stiprios politinės valios siekiant pašalinti kliūtis, trukdančias labai mažoms įmonėms ir MVĮ savo veikloje panaudoti DI.

Norint didinti pasitikėjimą reikia politinės valios, pasitelkti socialinius partnerius, prekybos rūmus, profesines asociacijas ir panašius subjektus, kad labai mažų įmonių ir MVĮ nerimas būtų išsklaidytas jų veiklos vietoje.

EESRK siūlo priemonių rinkinį, kuriam įgyvendinti taip pat reikia nuolatinės politinės valios, visų pirma:

- naudotis profesiniu rengimu ir mokymais, siekiant gerinti bendrus įgūdžius DI srityje;
- užtikrinti labai mažų įmonių ir MVĮ galimybes gauti viešąjį ir privatų finansavimą DI srityje;
- užtikrinti infrastruktūrą ir ryšius visur;
- skatinti informuotumą kibernetinio saugumo klausimais;
- kaip galima plačiau skleisti gerąją patirtį ir sėkmės istorijas. (dm)

Socialin? ekonomika. Siekiant sutelkti didesn? finansavim? EESRK ragina pritaikyti investicijas

Naujame EESRK pranešime teigiama, jog norint, kad socialinė ekonomika augtų daugiau, nei skatina viešosios programos, reikia naujų finansinių priemonių. Jame taip pat raginama rengti finansinius mokymus, kad būtų skatinamas privatus finansavimas.

Sausio mėn. priimtoje nuomonėje EESRK pabrėžia, kad socialinė ekonomika gali pritraukti tinkamų investicijų tik tuo atveju, jei bus taikomos konkrečios finansinės priemonės, kurios užtikrintų socialinio poveikio, priimtinos grąžos investuotojams ir nepernelyg didelės rizikos socialinėms įmonėms pusiausvyrą.

Pranešėjas **Giuseppe Guerini** teigė: “Iš tikrųjų būtina sudaryti sąlygas privačias investicijas susieti su socialine ekonomika. Manome, kad pernelyg dažnai finansų subjektai socialinės ekonomikos organizacijas laiko rizikingomis, nes naudoja priemones, kurios yra skirtos kitokio pobūdžio įmonėms vertinti.“

Socialinio poveikio investicijos turėtų atitikti šiuos kriterijus:

- jų aiškus tikslas turėtų būti daryti socialinį poveikį;
- jomis turėtų būti remiamos įmonės, kurios yra aiškiai apibrėžiamos kaip socialinės ekonomikos įmonės;
- su jomis siejami lūkesčiai turėtų būti grindžiami sąžininga, tvaria ir skaidria ekonomine grąža, net jei ji mažesnė už rinkos vidurkį;

- jos turi suteikti galimybę dalį turto pakartotinai investuoti į kitas investicijas, kuriomis siekiama socialinių tikslų;
- jos turi daryti apčiuopiamą poveikį;
- jos turi būti suderinamos su įmonės, į kurią investuojama, vertybėmis.

Siekiant sumažinti investicijų deficitą, būtinos išsamios abipusės žinios. „Norint suprasti socialinių įmonių realijas, reikia teikti didesnę paramą finansų subjektams. Be to, socialinėms įmonėms reikia padėti suprasti finansų ir finansinių priemonių pasaulį,“– nurodė bendrapranešėjė **Marie Pierre le Breton**.

Be kita ko, gali būti naudinga informuoti apie geriausią praktiką, pavyzdžiui, apie Suomijos „Poveikio investicijų kompetencijos centrą“ arba Prancūzijos investicijų modelius „mokėjimas už rezultatus“ . Tačiau būtina nustatyti ES masto poveikio vertinimo rodiklius. Tai galėtų būti objektyvūs rodikliai, pavyzdžiui, sukurtos darbo vietos, arba subjektyvūs rodikliai, pavyzdžiui, bendruomenės gerovė.

EESRK dalijasi apsir?pinimo maistu saugumo ir maisto tvarumo „receptu“

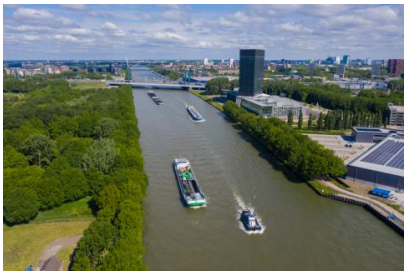
2022 m. sausio 19 d. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje *Aprūpinimas maistu ir tvarios maisto sistemos* EESRK nurodė pagrindinius svertus tvariai ir konkurencingai maisto gamybai pasiekti ir priklausomybei nuo importo mažinti kartu didinant ES apsirūpinimo baltymais savarankiškumą.

Siekiant, kad visapusiška Europos maisto politika tikrai būtų naudinga Europos vartotojams, labai svarbu, kad ES tvariai pagamintų maisto produktų kaina ir kokybė būtų konkurencinga. Tai reiškia, kad Europos žemės ūkio maisto produktų sektorius turėtų būti pajėgus tiekti maistą vartotojams tokiomis kainomis, kurios apimtų ne tik papildomas išlaidas, susijusias su tvarumo, gyvūnų gerovės, didesnių išlaidų žaliavoms, maisto saugos ir maistinės vertės kriterijais, bet ir teisingą atlygį ūkininkams, ir kartu šie maisto produktai išliktų populiariausias beveik visų vartotojų pasirinkimas.

Nors Europos žaliasis kursas, įgyvendinant strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ ir Biologinės įvairovės strategijoje nustatytus principus, suteikia galimybę dar kartą patvirtinti ES ir jos piliečių „socialinę maisto sutartį“, dar reikia daug ką nuveikti. Bendrapranešėjis **Peter Schmidt** pabrėžė: „Komisija siūlo per mažai konkrečių veiksmų, kaip stiprinti žemės ūkio maisto produktų sektorių ir didinti ūkininkų ir darbuotojų pajamas, taip pat skatinti taikyti sąžiningas kainas ir domėjimąsi maisto verte.“

Kaip pabrėžė nuomonės pranešėjas **Arnold Puech d‘Alissac**, „[...] atviro strateginio savarankiškumo skatinimas, prekybos standartų abipusiškumo užtikrinimas, mokslinių tyrimų skatinimas, skaitmenizacijos stiprinimas, naujoviškų technologijų ir sėklų kūrimas bei palankesnių sąlygų sudarymas ūkininkams mokytis apie šias naujas technologijas yra pagrindiniai svertai, kuriais naudojantis siekiama apsaugoti Europos gamintojų konkurencingumą“.
Daug baltymų turinčių ankštinių augalų auginimas ir aliejinių augalų bei aliejinių augalų sėklų išspaudų

gamyba būtų naudingi ES ūkininkams ir turėtų teigiamą poveikį klimatui, biologinei įvairovei ir aplinkai. (mr)

Vidaus vanden? transportui reikalingos investicijos

Europos transportą būtina nuolat pritaikyti prie esamų ir būsimų poreikių, ypač atsižvelgiant į transporto paslaugų paklausos pokyčius ir jūrų uostų apyvartos didėjimo tendenciją. Daugiausia dėmesio reikia skirti transporto daugiarūšiškumui ir pažangiajai laivybai, išnaudojant įvairių transporto rūšių pranašumus, siekiant optimaliausių rezultatų, kartu didinant saugumą ir mažinant aplinkai tenkančią naštą.

Tai yra pagrindinė mintis, išdėstyta **Mateuszo Szymańskio** parengtoje ir sausio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje EESRK nuomonėje, kurioje nagrinėjamas Komisijos komunikatas „NAIADES III. Ateities iššūkiams parengto Europos vežimo vidaus vandenų keliais skatinimas“.

Duodamas interviu po posėdžio **M. Szymański** pažymėjo: „NAIADES III yra svarbus veiksmų planas. EESRK remia pastangas didinti keleivių ir krovinių vežimo vidaus vandenų keliais dalį. Šioje srityje yra daug vis dar neišnaudoto potencialo. Mums reikia politinės valios ir įvairiais lygmenimis prisiimamo įsipareigojimo sukurti paramos priemones, skirtas vidaus vandenų transporto infrastruktūrai plėtoti bei prižiūrėti ir karjeros galimybėms šiame sektoriuje skatinti. Be to, atsižvelgiant į naujas transporto sektoriaus tendencijas reikia atnaujinti TEN-T tinklą .“ (mp)

Atokiausi regionai yra labai svarb?s ES atei?iai

ES Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos prašymu parengtoje tiriamojoje nuomonėje EESRK ragina Europos Komisiją atsižvelgti į didžiulę naudą, kurią atokiausi regionai gali suteikti ateities Europai.

Komisija turėtų imtis atitinkamų priemonių, kad šie regionai būtinai pasinaudotų atsigavimo po COVID-19 ar klimato, socialinės ir skaitmeninės pertvarkų teikiamomis galimybėmis. EESRK siūlo nustatyti naujus svarbius veiksmus tokiose srityse kaip apsirūpinimas maistu ir energetinis savarankiškumas atokiausiuose regionuose, ekologinė pertvarka, tvarus turizmas, socialinė įtrauktis, pilietinės visuomenės dalyvavimas, įgūdžių ugdymas ir vandens bei sanitarijos problemos.

Pranešėjas **Joël Destom** sakė: „Atokiausiems regionams turėtų būti suteikta galimybė išbandyti sprendimus, kuriais būtų skatinama pažanga pasauliniu lygmeniu ir kuriuos vėliau būtų galima pritaikyti kitur.“

Pasak bendrapranešėjo **Gonçalo Lobo Xavier**, „EESRK ragina užtikrinti skaitmeninę prieigą atokiausiuose regionuose ir į tolesnes veiksmų programas įtraukti svarbų prieigos prie vandens ir sanitarijos paslaugų projektą“. (tk)

EESRK si?lo iš esm?s papildyti Komisijos rekomendacijas d?l 2022 m. euro zonos ekonomin ?s politikos

Atsižvelgdamas į esamą padėtį, 2022 m. sausio mėn. EESRK priėmė nuomonę dėl Europos Komisijos rekomendacijų dėl 2022 m. euro zonos ekonominės politikos.

Pranešėjas **Juraj Sipko** nurodė: „Vienas iš pagrindinių euro zonos ekonomikos iššūkių yra klausimas, ką daryti su susikaupusia didžiule valstybės skola, aukštu infliacijos lygiu ir kaip tęsti pertvarkos procesą siekiant sukurti žaliąją ir skaitmeninę ekonomiką“.

EESRK manymu, dabartinėmis aplinkybėmis ES stabilumo ir augimo paktas yra nebetinkamas. Reikia sparčiau įgyvendinti Bankų sąjungos projektą ir baigti kurti kapitalo rinkų sąjungą. EESRK taip pat yra susirūpinęs dėl didėjančio socialinio nestabilumo ir ragina nustatyti naujus, tinkamesnius nelygybės ir skurdo rodiklius. (tk)

EESRK persp?ja: pasi?lymas d?l energetikos produkt? apmokestinimo gali tur?ti neigiam? socialin? ir ekonomin? poveik?

2022 m. sausio mėn. priimtoje nuomonėje EESRK teigiamai įvertino Europos Komisijos tikslą aiškiau apibrėžti bei atnaujinti ES galiojančią sistemą ir nustatyti tokią apmokestinimo tvarką, kad ja būtų skatinama naudoti tvarią neiškastinių išteklių energiją.

Tačiau EESRK nerimauja dėl kai kurių Europos Komisijos pasiūlyme dėl direktyvos pateiktų priemonių galimo neigiamo socialinio ir ekonominio poveikio.

„Raginame laikytis lankstesnio požiūrio į leistinus biodegalus ir į jų apmokestinimą“, – teigė nuomonės pranešėjas **Stefan Back**.

Komitetas taip pat rekomenduoja vartoti sąvoką „energijos nepriteklius“, o ne „pažeidžiami namų ūkiai“, ragina grąžinti aplinkosaugos mokesčius labiausiai nukentėjusiems, ir mano, kad ES kainų sistema turėtų būti pakoreguota, kad atspindėtų visų rūšių energijos kainas.

Nuomonės bendrapranešėjis **Philippe Charry** taip pat priminė EESRK išreikštą apgailestavimą, „kad pasiūlyme nėra numatyta jokių priemonių, skirtų išvengti judumo nepritekliaus“. (tk)

Siekiant s?kmingos dvejopos pertvarkos b?tina prieiga prie žaliav?

Sausio 31 d. EESRK surengtoje aukšto lygio konferencijoje buvo išsamiai aptartas esminis žaliavų klausimas. Konferencijoje konkrečiai akcentuoti du pagrindiniai aspektai: kritinis svarbiausiųjų žaliavų vaidmuo, atliekamas per žaliąją ir skaitmeninę pertvarką užtikrinant ES strateginį nepriklausomumą, ir žiediškumo svarba atsižvelgiant į būtinybę Europoje sukurti antrinių žaliavų rinką.

„Daugumos žaliavų atžvilgiu Europa yra labai priklausoma nuo likusio pasaulio. Europa savo pavyzdžiu turi parodyti, kad ši pramonės šaka gali būti tvari aplinkos ir žmogiškuoju požiūriu“, – nurodė EESRK pirmininkė **Christa Schweng**. Ji taip pat pabrėžė, kad reikia visame pasaulyje kurti strategines partnerystes su panašiai mąstančiomis šalimis.

Už vidaus rinką atsakingas Europos Komisijos narys **Thierry Breton**, kuris į konferencijos dalyvius kreipėsi per vaizdo įrašą, pasakė: „Iki 2050 m. elektrinių transporto priemonių akumuliatoriams reikės 60 kartų daugiau ličio. Neabejoju, kad žiedinė ekonomika taps nauju apsirūpinimo žaliavomis būdu. Tai bus dar viena svarbi priemonė tiekimo grandinių saugumui ir atsparumui užtikrinti. Šiuo klausimu EESRK ir Europos Komisija laikosi visiškai to paties požiūrio“.

Prancūzijos valstybės sekretorė, atsakinga už pramonę, **Agnès Pannier-Runacher** pripažino, kad pereinant prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos, pagrįstos žiediniu modeliu, svarbiausios žaliavos yra esminis Europos savarankiškumo klausimas. Kadangi Europos energetinis savarankiškumas yra vienas iš Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos prioritetų, „negalime leisti, kad dabar šalinamą ES priklausomybę nuo iškastinio kuro pakeistų nauja priklausomybė nuo šių strateginių metalų“, – kalbėjo ji.

Diskusijos dalyviai sutiko, kad šioje srityje Europa turi parodyti pasaulinę lyderystę, pakeldama savo aplinkos, socialinius ir valdymo standartus iki precedento neturinčio lygio.
„EESRK puikiai supranta, kad šią problemą spręsti būtina labai skubiai. EESRK nuomone, Europos Komisijos numatyti veiksmai yra būtini, jei norime išlaikyti ir sustiprinti ES pramonės bazę“, – teigė konferencijai pirmininkavęs EESRK Pramonės permainų konsultacinės komisijos pirmininkas **Pietro Francesco De Lotto**.

Taigi viešosios institucijos turi toliau vienyti jėgas ir veikti, o pilietinė visuomenė – toliau dalyvauti šioje srityje.

Ši konferencija buvo organizuota kaip EESRK veikla, skirta Konferencijai dėl Europos ateities. (ks)

GRUPI? NAUJIENOS

Žaliasis kursas pakeis visk?, taip pat ir geopolitik?

EESRK darbdavių grupės narys ir Išorės santykių skyriaus pirmininkas Dimitris Dimitriadis

Žaliasis kursas, kurio tikslas – sumažinti ES ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, iš esmės pakeis mūsų ekonomiką, visuomenę ir santykius su likusiu pasauliu.

Per klimato kaitos konferenciją COP26 visi pagaliau pripažino būtinybę skubiai imtis veiksmų. ES vis dar pirmauja šiose lenktynėse su laiku – Europos vaidmuo yra rodyti pavyzdį. Taip pat esame suinteresuoti greitai modernizuoti savo ekonomiką, išlikti arba tapti pasaulio lyderiais perdirbimo ir žiedinės ekonomikos, anglies dioksido surinkimo atmosferoje, žaliojo vandenilio, saulės ir vėjo elektrinių srityse.

Europa yra didžiausia pasaulinė rinka, ir poveikis, kurį galime padaryti žengdami link nulinio išmetamųjų teršalų kiekio, pereidami nuo iškastinio kuro prie atsinaujinančiųjų energijos šaltinių ir mažindami energetinę priklausomybę, bus juntamas visur. Pagalvokite apie mūsų naftos ir dujų importą iš Rusijos ir Alžyro.

Laikydamiesi savo nuolatinio įsipareigojimo paisyti daugiašališkumo principo, turime atsižvelgti į padarinius trečiosioms šalims ir padėti silpnesniems, mažiau prisidėjusiems prie visuotinio atšilimo, bet už jo padarinius mokėsiantiems didesnę kainą. ES taip pat turėtų nedelsiant pradėti derybas su artimiausiais kaimynais, kad padėtų jiems per tinkamą laikotarpį pasiekti savo tikslus.

Jungtinės Valstijos vis dar atsargiai vertina mūsų pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą, kurį laiko galima protekcionistine priemone. Tačiau Europa negali atsisakyti šio mechanizmo, nes tai mūsų būdas užkirsti kelią anglies dioksido nutekėjimui.

Kalbant apie priklausomybę nuo užsienio tiekėjų, taip pat išryškėja ir svarbiausiųjų žaliavų problema. Kinija tiekia 95 proc. visų retųjų žemių elementų, naudojamų pasaulyje naujoms technologijoms kurti. Laikas veikti ir įvairinti savo tiekimo šaltinius.

Esame stiprūs mokslo ir technologijų srityje, turime finansavimo galimybių ir idėjų. Tačiau neturime laiko – ES turi veikti greitai, tuo tarpu EESRK stebės pokyčius, išsakydamas pilietinės visuomenės nuomones ir idėjas visuose etapuose.

Visą straipsnį galite rasti čia: https:europa.eu/!39cXrP (kr)

Socialinis dialogas kaip darbuotoj? sveikatos ir saugos priemon?

Parengė EESRK Darbuotojų grupė

Dabar, kai darbo pasaulį veikia įvairios krizės ir pertvarkos, socialinis dialogas gali būti nepakeičiama priemonė pasiekti tris pagrindinius tikslus: numatyti ir valdyti pokyčius, kuriuos lemia žalioji ir skaitmeninė pertvarkos bei demografiniai pokyčiai; gerinti nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų prevenciją; ir gerinti pasirengimą galimoms sveikatos krizėms ateityje.

Vykdydama socialinį dialogą Europos Sąjunga, prireikus, turi priimti naujas reguliavimo priemones ir gaires tokiems atvejams kaip nuotolinis darbas bei atnaujinti 2002 m. Europos bendrąjį susitarimą.

Pandemija suteikia galimybę kurti naujus kolektyvinius pajėgumus būsimoms krizėms įveikti ir sušvelninti jų poveikį darbuotojų saugai ir sveikatai. Gaivinimo planai turi padėti sustiprinti socialinių partnerių vaidmenį tose valstybėse narėse, kuriose jis ne toks svarus.

Su profesinėmis ligomis, pavyzdžiui, širdies ligomis ir perdegimo sindromu, susijusios išlaidos turi būti nuodugniau stebimos siekiant atitinkamu lygmeniu numatyti tinkamas priemones laikantis nulinio mirčių skaičiaus vizijos, kad ES nebūtų su darbu susijusių mirčių.

Darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės įgyvendinamos pasitelkiant socialinį dialogą teigiamai veikia darbuotojų sveikatą, gali padidinti įmonių darbo našumą, sumažinti su sveikatos priežiūros paslaugomis ir nebuvimu darbe susijusias sąnaudas. Dėl su darbu susijusių sužeidimų ir ligų patiriamos visuomenės išlaidos siekia 3,3 proc. ES BVP (476 mlrd. EUR), t. y. daugiau kaip pusę ekonomikos gaivinimo plano lėšų.

Todėl turime kurti prevencijos kultūrą ir tai turėtų apimti socialinio dialogo dalyvių mokymą, informuotumo apie atsirandančią riziką didinimą, bei prieinamų išteklių stiprinimą ir skyrimą.

Europos socialinių partnerių dvišalės derybos yra labai svarbios siekiant išspręsti darbuotojų saugos ir sveikatos problemas. Tačiau savarankiškų susitarimų taikymas kartais būna nevienodas dėl socialinio dialogo santykinės svarbos ir profesinių ryšių sistemų įvairovės valstybėse narėse. Štai todėl tam tikrose srityse, pavyzdžiui, psichosocialinės rizikos ir raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų, reikia reguliavimo. (prp)

Grup?s „?vairov? Europa“ l?kes?iai Pranc?zijos pirmininkavimo laikotarpiu

Parengė EESRK grupė „Įvairovė Europa“

Prancūzijai perėmus Europos Sąjungos Tarybos vairą, grupei „Įvairovė Europa“ priklausantys Prancūzijos nariai atskleidė su šiuo pusmečiu siejamas savo

viltis – nuo Europos demokratijos įgalėjimo iki ES dėmesio sutelkimo į Europos žmones.

2022 m. sausio 1 d. prasidėjo šešis mėnesius truksiantis Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpis. Vienas iš jo prioritetų – stiprinti Europos demokratiją. Prancūzijos pirmininkavimo programa pagrįsta trimis pagrindiniais tikslais, įskaitant humanišką Europą, kuri įsiklauso į piliečiams rūpimus klausimus per šiuo metu vykstančią Konferenciją dėl Europos ateities.

EESRK, kaip pilietinės visuomenės organizacijų atstovas, remia šį tikslą ir aktyviai dalyvauja Konferencijoje. Prancūzijai atstovaujantys grupės „Įvairovė Europa“ nariai turi nemažai lūkesčių.

Dominique Gillot (Visuotinė valstybinio švietimo globojamų vaikų federacija (FG PEP), Nacionalinė žmonių su negalia patariamoji taryba (CNCPH)) tikisi, kad bus „dar kartą patvirtinta įtraukios Europos idėja solidarumo ir sveikatos, visapusiško piliečių dalyvavimo ir ypatingo dėmesio neįgaliesiems ir pagyvenusiems žmonėms požiūriu“.

Patricia Blanc (asociacija „Imagine for Margo – Children without cancer“) mano, kad COVID-19 aplinkybėmis sveikata tapo didžiausiu visuomenės rūpesčiu. Ji primygtinai ragina: „Nepamirškime, kad vėžiu ir retomis ligomis Europoje kasmet serga milijonai žmonių.“

Joël Destom (tarpprofesinė Antilų–Gvianos regiono savidraudos draugija (MIAG), organizacija „AG2R La Mondiale“) tikisi, kad „pirmininkaujančios Prancūzijos raktiniai žodžiai, t. y. atsigavimas, priklausymo jausmas, galia ir socialinių, skaitmeninių ir klimato problemų sprendimas, dar garsiau nuskambės užjūrio teritorijose“.

Arnaud Schwartz (federacija „France Nature Environnement“ (FNE)) norėtų, kad pirmininkaujanti Prancūzija „tinkamai įgyvendindama aplinkosaugos teisės aktus, parodytų ryžtingumą tiek savo žodžiais, tiek ir veiksmais“.

Laurence Sellos (Pajūrio Senos departamento Žemės ūkio rūmai) baiminasi, kad ūkininkavimo požiūriu žaliasis kursas, koks jis dabar yra, drastiškai sumažins Europos gamybą. „Raginame pirmininkaujančią Prancūziją peržiūrėti šią poziciją, kad mokslas padėtų žemės ūkiui paspartinti agroekologinę pertvarką ir sudarytų sąlygas mums atremti klimato kaitos iššūkį“, – nurodė jis.

Galiausiai **Thierry Libaert** (organizacija „Fondation pour la nature et l'homme“ (FNH)) mano, kad „Europa atspindi didžiulį siekį, kuris yra praradęs pagreitį. Nebėra aiškios vizijos“. Pasak jo, „Prancūzijos pirmininkavimas ES yra puiki galimybė pabandyti atkurti piliečių ryšį su Europa. Taigi, mažiau kalbėkime apie Europą, o daugiau – apie europiečius“.

Apsilankykite Komiteto interneto svetainėje ir sužinokite daugiau apie grupės „Įvairovė Europa“ darbą, susijusį su Konferencija dėl Europos ateities ir Prancūzijos pirmininkavimo laikotarpiu. (jk)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Paroda „Likite su mumis“. Žem?s dreb?jimo Kroatijoje padariniai fotografijose

Prisimindamas 2020 m. gruodžio mėn. Kroatiją supurčiusį katastrofišką žemės drebėjimą EESRK rengia nuotraukų parodą.

Šia 25 fotografijų paroda „Likite su mumis“ raginama didinti informuotumą apie pražūtingą gaivalinių nelaimių poveikį pačiai įvairiausiai žmogaus, socialinei ir komercinei veiklai.

Fotografijose užfiksuoti dirbtuves praradę ir nebegalintys toliau dirbti amatininkai. Tačiau jie įkvepia savo pavyzdžiu, nes išlieka solidarūs ir nusiteikę optimistiškai.

Nuotraukos darytos Sisako, Petrinios ir Glinos regionuose ir jų apylinkėse, kur praėjus metams nuo žemės drebėjimo vis dar likę griuvėsių ir begalė problemų, kurias būtina išspręsti norint grįžti prie įprasto gyvenimo.

Virtuali paroda EESRK interneto svetainėje veiks nuo **2022 m. vasario 15 d. iki kovo 15 d.**

Žiedin? ekonomika per muzik?

Kovo 2 d., vykstant 2022 m. Žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų plaftormos konferencijai, EESRK bus surengtas ypatingas šou „Šiukšlių muzika“

Atlikėjai – tarptautinis mušamaisiais instrumentais grojantis trio TrashBeatz. Praktiniai seminarai žiedinės ekonomikos klausimais bus paįvairinti šiuo muzikiniu pasirodymu, kurio metu naudojamos atliekos.

„Mes šiukšles prikeliame naujam gyvenimui grodami iš jų pagamintais muzikos instrumentais“, – sako **TrashBeatz**.

Būtų sunku įsivaizduoti geresnį meninį partnerį rengiant šių metų Žiedinės ekonomikos konferenciją pavadinimu „Naujos kasdienybės link: tvarūs gaminiai tvariam naudojimui“.

Kovo 1–2 d. vyksiančią metinę Žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformos konferenciją drauge rengia EESRK ir Europos Komisija. Daugiau informacijos apie renginį pateikiama Žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformos svetainėje. (ck)

Netrukus bus atskleista „tiesa apie mel?“

EESRK ruošiantis 99 vidurinių mokyklų moksleivių ir lydinčių mokytojų dalyvavimui 2022 m. jaunimui skirtame renginyje „Tiesa apie melą. Jaunimas prieš dezinformaciją“, moksleivius kuruojantys EESRK nariai atrinktose mokyklose susipažįsta bei dalijasi informacija su renginyje „Tavo Europa, tavo balsas!“ dalyvausiančiomis delegacijomis.

Šie susitikimai vyksta interaktyvioje Konferencijos dėl Europos ateities platformoje jaunimui ir dalyvaujamajai demokratijai skirtose dalyse.

„Tiesa apie melą. Jaunimas prieš dezinformaciją“ – toks yra šių metų jaunimui skirto EESRK renginio „Tavo Europa, tavo balsas!“ pavadinimas. Jis vyks tik nuotoliniu būdu 2022 m. kovo 31 d. – balandžio 1 d. Programa pateikiama internete. (ck)

2022 m. pilietin?s visuomen?s dienos

Šiemet pilietinės visuomenės dienos vyks 2022 m. kovo 15–17 d. tema „Europos Sąjunga – bendros gerovės varomoji jėga. Pilietinė visuomenė už žmonėms ir planetai palankią ekonomiką“.

2022 M. PILIETINĖS VISUOMENĖS DIENŲ renginiuose, kurie organizuojami itin svarbiu Europai metu, tebesitęsiant COVID-19 pandemijai ir besibaigiant Konferencijai dėl Europos ateities, bus svarstoma, kaip padidinti Europos atsparumą įgyvendinant teisingą pertvarką, kuri būtų naudinga aplinkai ir žmonėms, ir padidinti Europos gerovę.

Tokios pertvarkos metu taip pat turėtų būti ginamos ir propaguojamos ES pagrindinės teisės ir principai: demokratija, žmogaus teisės, socialinis teisingumas, solidarumas ir lygybė. 2021 m. šiuo požiūriu buvo tvirtumo išbandymas. Pilietinės visuomenės organizacijos, būdamos bendros gerovės gynėjomis ir sergėtojomis bei pokyčių skatintojomis, atlieka labai svarbų vaidmenį propaguojant šias vertybes visais lygmenimis.

Septyniuose interaktyviuose praktiniuose seminaruose, kurie vyks tik virtualiai arba mišriu formatu, bus svarstomos šios svarbios temos:

- ?g?dži? tobulinimo galimyb?s visiems;
- Europos S?jungos verslinink? ?vairi? kart? dialogai;
- savanoriai už klest?jim?;
- pilietinei visuomenei palanki aplinka: prasmingo dalyvavimo pagrindas;
- demokratin?s ekonomikos k?rimas teisingai pertvarkai užtikrinti;
- žalioji socialin?s rinkos ekonomika Europos atei?iai;
- socialin?s apsaugos ateitis ir gerov?s valstyb? Europoje: minimali? pajam? sistem? ir galimyb?s naudotis kokybiškomis socialin?mis paslaugomis klausimas.

Praktiniai seminarai prasidės ir baigsis dviem aukšto lygio podiumo diskusijomis per atidarymo ir uždarymo sesijas.

2022 m. pilietinės visuomenės dienas organizuoja Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, bendradarbiaudamas su ryšių palaikymo grupe.

Daugiau informacijos apie programą, pranešėjus ir praktinius seminarus rasite nuolat atnaujinamoje renginio interneto svetainėje. Taip pat sekite mus socialiniame tinkle „Twitter“ @EESC_LiaisonG #CivSocDays. (ks)

Redaktor?s

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Numer? reng?

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Jasmin Kloetzing (jk)
Karen Serafini (ks)
Katharina Radler (kr)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinator?

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adresas

Europos ekonomikos ir socialini? reikal? komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarini? sesij? metu. ? EESRK info leidžiamas 23 kalbomis.
EESRK info n?ra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pob?džio dokumentai skelbiami Europos S?jungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.
Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda ? šaltin? – EESRK info – ir kopija nusiun?iama redaktoriui.

03/2022